SVOBODA **СВОБОДА**

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 114. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JUNE 16, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 16-го ЧЕРВНЯ 1990 Ч. 114. РІК XCVII

В КИЄВІ СУДЯТЬ ЧЛЕНІВ СНУМ

Київ. — Київська газета „Радянська Україна" помістила у числі з 23-го травня офіційне повідомлення, що прокуратура міста Києва, нібито у зв'язку з численними зверненнями громадян і публікаціями в пресі „з приводу факту вийняткового цинізму, що ображає гідність В. І. Леніна і суспільну мораль, вчиненого групою молоді під час екологічної демонстрації в Києві 22-го квітня 1990 року, порушила кримінальну справу за ознаками злісного хуліганства".

Йдеться, очевидно, про групу членів Спілки Незалежної Української Молоді (СНУМ), які несли виготовлений з колючого дроту вінок з написами „образливого змісту". Крім того арештовані тепер і поставлені під слідство М.Д. Бердник 1969 року народження і А.Ю. Духовников з 1971 року народження, розповсюджували у місті від імені секретаріяту Руху листівки з критикою дій партапарату, спрямованих проти громадсько-патріотичних сил України та на розпалювання ворожнечі серед різних верств населення.

Найбільше заболіло кагебівських слідчих те, що в летючках критикується також орган державної безпеки (КГБ), які здійснюють незаконні арешти, грубо порушують слідчу етику під час допитів, ображають і шантажують свідків, навіть пропонують грошові підкупи. Все це робиться для того, щоб перевиконати замовлення можновладців. Ці питання порушують на сесіях також деякі депутати Верховної Ради УССР і Київської Ради.

„У той час, — пише далі згадана газета, — у прокуратуру надходять листи громадян, які 'вражені і обурені такою витівкою'. Автори листів вимагають суворо покарати винних". Прокуратура Києва, яка нібито у принципі виступає проти застосування кримінально-правових та інших примусових засобів боротьби з політичним інакомисленням, мусить однак дотримуватись встановлених законів. Про які закони йде мова? Очевидно про кримінальні кодекси УССР з 16-го жовтня 1972 року зі внесеними поправками до них з 21-го вересня 1979 року, тобто прийнятими і затвердженими ще застійними сталінсько-брежнєвськими режимами, які передбачають тюремне і концтабірне покарання за „хуліганство", „нехтування загальноприйнятих норм моралі", „зухвальство", „цинізм" тощо.

Совєтські слідчі кажуть, що після закінчення слідства справу буде направлено в народний суд. „Жоден інший орган, так само як і громадські організації, не матимуть права втручатися у розслідування цієї справи, а будь-який тиск на органи слідства, прокуратури і суду неприпустимий". Так згрубша виглядає тепер „здемократизована" горбачовська система правління і практика судівництва і уряду, хоч слідчі признаються, що вони погоджуються з твердженнями, що Бердник і Духовников стали жертвою боротьби, „а радше жертвами провокації керівництва СНУМ", — пише на закінчення „Радянська Україна".

ВІДЇЖДЖАЄ ТРЕТІЙ ТРАНСПОРТ ДОМОПОГИ ЖЕРТВАМ ЧОРНОБИЛЯ

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Як інформують з Управи Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля, у вівторок, 20-го червня, відлетить третій транспорт ліків, вітамінів та лікарського приладдя, призначений для лікарень України та для дітей — жертв радіяційної аварії у Чорнобилі. Тим разом транспорт цей полетить найбільшим транспортним літаком совєтського виробу п.н. „Мрія", що перебуває від 12-го червня в Оклагомі на виставці спеціяльних літаків. З цього приводу всі дари призначені для України перевозять вантажними автами з Ню Йорку на місце приземлення „Мрії" і цим перевозом займається транспортове підприємство, якого власником є українець Михайло Іваночко при допомозі Ореста Лебедя.

У третьому літаку буде 118 тонн дарів, на які складається: три друкарські машини вагою 80 тонн, 4 тонни фарби для відновлення лікарні ім. А. Шептицького у Львові, 8 тонн медичного приладдя для львівської лікарні ч.2 (в тому дві машини до анестетики, включно із кардіологічними моніторами вартости 120,000 дол.) 8 тонн вітамінів, 17 тонн харчів для немовлят і одна тонна застриків на тетанус, які, до речі, мусять бути опаковані ледом. Крім того д-р Лисий з Міннесоти уфундував 38 шпитальних ліжок з устаткуванням, які він доставить безпосередньо до Оклагоми. „Мрія" летить до Києва, а дари будуть розділені на місці, з тим, що велика частина їх призначена до Львова, куди вони будуть перевезені. З транспортом відлетять представники Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля і представники преси.

Як уже раніше повідомлялося до другої пересилки дарів для дітей Чорнобиля Союз Українок Америки передав чек на 20,000 дол., за який закуплено потрібні речі. Тепер СУА додає ще 30,000 дол. і спільна сума 50,000 дол. причинилася до т.зв. „мечінг фонду", з якого буде закуплене устаткування для дитячої лікарні ч. 2 у Львові для окремого відділу поважно хворих.

Відбудеться відкриття Української Національної Кімнати

Піттсбург. — Тут в неділю, 17-го червня, о год. 3-ій по полудні в „Каммонс Рум" Катедри науки Піттсбурзького університету при П'ятій вул. і Біґелов бульварі, відбудеться святочне відкриття Української Національної Кімнати.

Концерт, присвячений святочному відкриттю, з участю хлоп'ячого хору зі Львова „Дударик" відбудеться в суботу, 16-го червня, о год. 7-ій вечора в Белфілд Аннекс, вул. Белфілд між П'ятою вул. і Форбс. Добровільний даток — 10 дол.

ДЖ. БЕЙКЕР ЗАКЛИКАЄ ІЗРАЇЛЬ ДО РЕАЛІСТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ

Вашінґтон. — Державний секретар З'єднаних Стейтів Америки Джеймс Бейкер виступив з гострою критикою нового консервативного ізраїльського уряду, сформованого прем'єр-міністром Іцаком Шаміром і заявив, що мир на Близькому Сході не можна буде втримати коли одна із сторін не має доброї волі, застосовує військову силу у поборюванні неспокоїв, накидує свою волю іншим при допомозі зброї.

У незвичайно гострому тоні Дж. Бейкер заявив Комісії міжнародних справ у Палаті Репрезентантів, що З'єднані Стейти Америки дуже затурбовані тактикою ставлення перешкод у полагодженні, чи хочби зменшенні ізраїльсько-арабської ворожнечі, яка в результаті може допровадити до ще одної нищівної війни на Близькому Сході. На його думку вже найвищий час вийти з конструктивними пропозиціями і новою політикою, яка включала б також безпосередні переговори між ізраїльським урядом і Палестинською Визвольною Організацією.

Звертаючись до керівників ПВО, Бейкер заявив, що засудження тероризму з їхньої сторони (повторного) є тепер дуже на часі. Також інші арабські держави, приятелі ПВО, повинні створити сприятливу атмосферу для замирення обидвох сторін, в першу чергу для започаткування розмов про замирення між Ізраїлем і ПВО.

Дж. Бейкер свої гострі коментарі в цій справі звернув безпосередньо на адресу прем'єр-міністра Шаміра, а відповідаючи на питання чи Адміністрація президента Джорджа Буша є готова дати повну підтримку новій ініціятиві уряду Шаміра і забути про давні непорозуміння між Шаміром і Урядом ЗСА, Бейкер заявив, що „ми готові підтримати всяку конструктивну ініціятиву і всякими способами". Він однак песимістично оцінив існуючу ситуацію і відносини, які існують тепер між урядом Ізраїля і палестинцями. „Коли будь-який уряд вже заздалегідь відмовляється від розмов з противником і каже, що окуповані території, смуга Гази і західний берег ріки Йордан, не входять в рахубу під час переговорів, — заявив Бейкер, — то чого ви можете сподіватися від такого становища?" При такому підході до справи, „ані я, ані президент Дж. Буш не можемо зробити чуда". В такому випадку Уряд ЗСА перестане займатися справою замирення на Близькому Сході і займе менш-більш таке становище: „якщо ви будете готові до конструктивних розмов — дайте нам знати".

Вашінґтон і Лейбористська партія Ізраїля стоїть на становищі, що серйозні розмови про замирення можуть відбутися тільки при активній участі ПВО. Шамір навпаки, ще перед початком переговорів поставив свої передумови, яких не хочуть прийняти Уряд ЗСА, арабські країни, а тим більше Палестинська Визвольна Організація і араби на окупованих територіях.

ВЕРХОВНА РАДА СССР ВІДКИНУЛА ПРОПОЗИЦІЮ ПІДВИШКИ ЦІН НА ХЛІБ

Москва. — Верховна Рада СССР, голосами 319 до 33, категорично відмовилась затвердити пропозицію уряду про підвишку цін на хліб вже в цьому році і тим самим започаткувати підвишку цін на інші товари першої потреби в наступному 1991 році. Дискусія і голосування в у Верховній Раді над цією справою сильно підірвали довір'я і авторитет голови Ради Міністрів СССР Ніколая І. Рижкова і самого президента Михаїла Горбачова. Поінформовані особи кажуть, що Горбачов був один з перших, який зорієнтувавшись у ситуації і взявши до уваги загальний протест населення, запропонував відкласти плян підвишки цін на товари першої потреби, зокрема на харчові продукти і зачекати з пляном введення вільного ринку до з'їзду Комуністичної партії, який, як відомо, має відбутися у другій половині липня.

Західні і совєтські економісти сумніваються вже тепер, головно після вислідку голосування у Веховній Раді, чи уряд Рижкова знову зможе поставити свій господарський плян на обговорення у Верховній раді в січні наступного року, як загально передбачали. М. Горбачов пробував здійснювати дискусію над цією справою під час зустрічі з першими секретарями республік ще в понеділок, 11-го червня, які також дорадижували йому покищо відкласти цю драстичну справу на пізніше, щоб не викликати протесту населення і не підсилювати антиурядових виступів. Дорадники Горбачова, виступаючи публічно заявляли, що, як виглядає, нарід не не підготовлений до прийняття нового пляну, тим більше вільного ринку в Совєтському Союзі. Не допомогли також вияснювання Юрія Маслюкова, що ціни на хліб не підвищувались в СССР майже 30 років, а Горбачов додав, що діти бавляться хлібом замість бальонів на вулицях і площах. Тиск населення на депутатів був такий великий, що при обговорюванні цих справ не допомагали жодні навіть льогічні арґументи. Наприклад керівники господарського пляну переконували населення, що дохід з підвишки на хліб в сумі 17 біл. карбованців, буде назад повернений громадянам у формі збільшених пенсій.

Верховна Рада погодилася дати ще одну „повновласть" для М. Горбачова для пристішення процесу контрольованого урядом вільного ринку, надаючи йому право вже від 1-го липня започаткувати цілий ряд змін в економіці „президентським правом" без додаткових дискусій і шукання апробати у Верховної Ради чи З'їзді народних депутатів. М. Горбачов вже таке „президентське право" має, але в цьому випадку він хотів ще раз упевнитись, що після введення перемін в економіці він і уряд знову не зустрічатимуться з критикою і дискусією на мітингах та на сторінках преси.

Ю. Маслюков, виступаючи перед журналістами заявив, чи радше розкрив частинку занавіси грандіозного пляну господарських перемін. Наприклад, уряд плянує в найблищих двох роках денаціоналізувати 40 відсотків всієї державної власности, а після трьох років ще на 20 відсотків. Іншими словами з-під контролі центрального уряду будуть виведені тисячі підприємств, колгоспів, склепів, головно так званих універмагів і мешканевих комплексів. Здогадуються, що М. Горбачов силою президентського наказу створить вільну монетарну біржу, банкову систему та введе багато інших змін.

Чи усі ці зміни будуть функціонувати і приносити користь для совєтської економіки і населення, це інша справа. Чимало західних спостерігачів і спеціялістів сумніваються в цьому.

Помер І. Когут

Ст. Пітерсбурґ, Фла. — Тут в понеділок, 11-го червня, помер на 77-му році життя довголітній союзовий діяч Іван Когут.

І. Когут був довгі роки віцепрезидентом відомої фірми виробу чоловічих сорочок „Ерров". Він був організатором 377-го Відділу УНСоюзу в Ст. Пітерсбурзі і був дуже активний в місцевій громаді.

Тризна відбулася тут в середу, 13-го червня, відтак тіло перевезено до Чикаго, де в п'ятницю, 15-го червня поховано покійного в родинному гробівці на цвинтарі св. Миколая.

Св.п. І. Когут

Українка отримала нагороду

Миссиссаґа, Онт. — Тут в місті поблизу Торонто в травні проходила виставка-конкурс картин мистців, які щороку показують свою майстерність та творчість. Цьогорічна виставка була 15-та з черги та відбувалася у приміщенні бібліотеки Бирнгамптоп.

Першу нагороду за акварелю „Світанок над морем" отримала мисткиня українського роду Людмила Шанта з Торонто. Валері Ґрінфілд директор і куратор міської мистецької галерії приділяла нагороди та висловила своє захоплення успіхом виставки. Про акварелю Л. Шанти вона сказала: „Це самоцвіт мистецького твору. Майже абстрактний пейзаж і кольори добре підібрані. Це є чудова картина".

Москва плянує перетворити Варшавський Пакт на політичне об'єднання

Прага, Чехо-Словаччина. — Міністер закордонних справ Чехо-Словаччини Їрі Дінстбір заявив під час зустрічі з кореспондентами 12-го червня, що на минулотижневих нарадах представників держав членів Варшавського Пакту, які, як відомо, тим разом відбувалися у Празі, була мова про перетворення цього мілітарного оборонного союзу на політичне об'єднання.

Представники Совєтського Союзу повністю погоджувалися з цією ідеєю із запевненням, що об'єднання буде побудоване на тісній співпраці, з повним пошануванням суверенности членських держав. В розмові з кореспондентами Дінстбір заявив, що армії тепе-рішніх країн Східньої Европи: Чехо-Словаччини, Польщі, Мадярщини, Румунії, Східньої Німеччини і Болгарії підпорядковані головному командуванні дотичних країн, а головне командування, під керівництвом совєтського генерала, має тепер виключно символічне значення. Ситуація докорінно зміниться ще й тоді, як совєтські військові частини покинуть території колишніх сателітних країн, бо тоді загальними оборонними справами буде завідувати Політичний консультативний комітет, що раніше складався з представників комуністичних партій східньоевропейських країн.

Виглядає, кажуть західні політичні і військові спостерігачі, — що Москва покладає на Чехо-Словаччину великі надії, бо вона, у спілці з Польщею, є єдиними колишніми комуністичними державами, які не вимагають ліквідації Варшавського Пакту у противагу до становища Мадярщини, консервативний уряд якої домагається розпущення Пакту і створення політичної бази для військової співпраці на базі рівний з рівним.

„ДУДАРИК" ЗАЧАРОВУЄ ТОРОНТО

Хор „Дударик" з диригентом М. Кацалом *(Фото: Я. Кулинич)*

Торонто (О. Бризгун-Соколик). — Почалася наша зустріч у п'ятницю, 8-го червня, в католицькій катедрі св. Михаїла. 300 учнів — хлопчиків і юнаків „Сейнт Майкел'с Кваєр Скул" (від 3-ої до 13-ої кляси) чекали в катедрі на гостей зі Львова. Два автобуси під'їхали під школу св. Михаїла і висипалось 65 малих, більших і великих хлопців у вишиваних сорочках, усміхнених з широко відкритими очима.

Почався концерт-зустріч двох молодечих хорів з двох різних континентів, двох різних культур, вихованих у двох протилежних політичних режимах. Та краса музики є зрозуміла для всіх.

„Дударик" почав концерт першою частиною Концерту Ц-дур Бортнянського. Вже перший акорд зелектризував усіх. Звук — наче симфонічна оркестра. Зспіваність і дисципліна хору вичувалися від першого твору. Після того — молитовне „Отче наш", відтак Степове „Ой на річці, на Йордані" та лемківська „Пришли сме ту щедрасі" в обробці Гнатишина. Низькі баси, приємні тенори, легкі та чисті сопрани та альти творили дуже гарну цілість. Студенти школи св. Михаїла нагороджували їх грімкими оплесками. Диригент Микода Кацал скромно приймав захоплення слухачів. Зворушливим було, як по закінченні виступу „Дударики" обернулися лицем до вівтаря та перехрестилися. Хор школи св. Михаїла, всіх понад 300 хлопчиків та юнаків, заспівали нашому „Дударику" „Аве Марія" Брукнера. Прозорість звуку, гладкість мелодійної лінії та пінисимо з уст понад 300 хористів викликали релігійний, святковий настрій у слухачів. Директор школи отець Беррет Армстронг. По „міні-концерті" директор школи Геррі Гадсон подякував гостям за чудове виконання та побажав успішного концертового турне. Кацал подякував за можливість зустрічі. Заявив, що про хор школи св. Михаїла він чув багато ще дома, в Україні і тому йому було надзвичайно приємно зустрітися з ними, почути їх та їм заспівати.

В неділю, 10-го червня, в концертовій залі Конвеншен центру „Дударик" дав два концерти в год. 3:30 і в 7-ій.

Щирі оплески виповнювали

(Закінчення на стор. 3)

РОЗПОЧАЛАСЬ НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ В УКРАЇНІ

Київ, (УПА-УВНІС, Анатолій Зубков). — Тут у п'ятницю, 15-го червня, розпочалась конференція „Україна в сучасному світі", організована Відділеннями літератури, мови та мистецтва Академії Наук України і Республіканською Асоціяцією Українистів.

У СВІТІ

ОРГАНІЗАЦІЯ ОН ДЛЯ СПРАВ освіти, науки та культури (ЮНЕСКО) подала до відома в Парижі 13-го червня, що президента Чехо-Словаччини Вацлава Гавела нагороджено нагородою ім. Сімона Болівара на 1990 рік за його ролю у боротьбі за незалежність свого народу.

КИТАЙСЬКИЙ УРЯД подав до відома, що замінено у перших днях червня заступника міністра культури Інга Рухенга. Інг Рухенг був широко відомий в Китаї та за границею, як актор, а крім того для багатьох він був символом відпруженої атмосфери в ділянці культури аж до часу жорстокої розправи з продемократичними демонстрантами минулого року в червні на площі Тіянаньмен у Пекіні. Офіційне Нове китайське пресове агентство у своєму короткому повідомленні згадало також про звільнення ще кількох інших заступників міністрів, одначе зовсім не подало причин цих змін, ані не згадує про те чи звільнені особи призначені на інші пости.

ЯПОНІЯ З ВЕЛИКИМ ентузіязмом вітала вибір Альберта Фуджіморі, на пост президента Перу, але уряд країни, турбуючись тим, щоби ніхто не обвинувачував Японію у фаворизуванні, відразу заявив, що не даватиме спеціяльної фінансової допомоги Перу тільки тому, що її новий президент є сином японських імігрантів. Доказ того, що Японія гордиться вибором А. Фуджіморі можна було запримітити на перших сторінках газет в Японії, а одна з них „Йомюрі Шімбун" писала навіть, що передвиборчі обіцянки А. Фуджіморі, що його адміністрація своє правління державою буде будувати на справедливості, праці та технологічних поліпшеннях віддзеркалює „японські чесноти з упорнення".

МЕХІКО ТА ЗСА У ПРИНЦИПІ погодились щоби підготовляти ґрунт для переговорів у справі "об'ємистого договору вільної торгівлі", хоча обидві сторони свідомі того, що існують великі економічні та політичні перепони поки буде можливість конкретно застановитися над такими переговорами. Офіційні чинники обидвох країн ствердили, що будь-яке узгідлення про усунення існуючих законів у взаємовимінї товарів, грошей та робітників зустрінеться із великим невдоволенням з американської сторони. Робітничі профспілки, політичні та іміграційні угрупування найбільше бояться великого напливу дешевого мехіканського робітника, який працюватиме в ЗСА тільки за незначну частину того, що заробляє американський робітник.

В АМЕРИЦІ

НА ПРЕСОВІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ в середу, 13-го червня, президент Джордж Буш назвав рішення президента Михаїла Горбачова зустрітися з лідерами прибалтійських республік „важливим кроком на шляху до діялоґу", який веде до незалежности цих країн. Але у виступі Президента було також кілька критичних заваг по відношенню до Москви. „Совєти повинні припинити п'ятибільйонову допомогу Кастрові, — сказав Дж. Буш. — Я не вважаю, що вже прийшов час змінити наше становище відносно Куби". Дж. Буш заперечив можливість нормалізації відносин з Іраном поки в руках терористів знаходяться закладники-американці. Президент відмітив, що він покищо не готовий до відповіді на питання про можливе припинення контактів з ПВО. Він сказав, що все ще вживаються заходи для розв'язання кризи, яка виникла після недавнього терористичного акту палестинців проти Ізраїля.

ПОСАДНИК ВАШІНГТОНУ МЕРІОН Беррі заявив, що він не буде кандидувати на четверту каденцію. Як відомо, йому пред'явлено 14 звинувачень пов'язаних з наркотиками, але він заперечує причетність правових труднощів, в яких опинився, до свого рішення. Судова справа посадника викликала велике напруження серед населення столиці, переважна більшість якого — негри. Прихильники М. Беррі проголошують, що їх чорний посадник став жертвою білих прокураторів. В телевізійному виступі в середу, 13-го червня, М. Беррі проголосив, що він не виставляє свою кандидатуру на цьогорічних виборах на посадника міста з особистих причин: „Тепер прийшов час для мого особистого видужання та для вашого політичного".

ВПЕРШЕ ЗА 10 РОКІВ в Ню Йорку та інших великих містах ЗСА різко підвищилась ціна кокаїни, вказуючи на те, що загальнокрайові заходи проти торгівців наркотиками врешті досягли позитивних вислідів. Це пояснюється тим, що торгівці наркотиками, мають менше можливостей переправляти наркотики до ЗСА з Південної Америки. Якщо підвищена ціна на 40 відсотків втримається наступних шість місяців, можна буде говорити не про тимчасове явище, а про ефективність заходів, які приймає адміністрація Дж. Буша.

МАТЕРІЯЛИ ДО АЛЬМАНАХУ

Редакція „Свободи" прийматиме матеріяли до Альманаха на 1991 рік до 15 серпня 1990 року. В наступному році припадають такі роковини, як 120-річчя з дня народження Лесі Українки, 120-річчя з дня народження Василя Стефаника, 170-річчя з дня народження Маркіяна Шашкевича, 100-ліття з дня народження Євгена Коновальця і, вкінці, сумне п'ятиліття катастрофи в Чорнобилі. Статті можуть бути писані українською або англійською мовами. — Ред.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашингтоні (202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс)
Subscription 1 year $40.00 6 months $22.00 3 months $12.00
UNA members 1 year $15.00 Change of address $1.00 Make check or money order payable to Svoboda
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Проблиск надії на поворот молитви до шкіл

У 1963 році Верховний Суд прийняв рішення, що молитви у публічних школах є запереченням конституційного розподілу Церкви від держави в ЗСА. Однаково президент Роналд Реґен, як і його наступник Джордж Буш намагалися законодатним шляхом привернути у публічних школах молитву. Вони солідаризувалися з критиками рішення Верховного Суду, як нелогічним: кожний новообраний президент присягає на Біблію, що боронитиме Конституцію. На всіх банкнотах виписано: „Віримо в Бога" (чи пак: „Маємо до Бога довір'я"). Конституційний розподіл держави і Церкви не є запереченням вартости Церкви, а уможливленням усім Церквам вільно діяти у цій країні, яка є Вавилоном рас, національностей і віровизнань. Але всі ці арґументи не допомогли. Ліберальна більшість Верховного Суду висловилася навіть проти добровільної і мовчазної однохвилинної „медитації" учнів публічних шкіл. За урядування Роналда Реґена вдалося перевести у Конґресі т.зв. Акт рівного доступу, на основі якого студенти високих шкіл (коледжів, університетів) дістали право засновувати і плекати „Біблійний Клюб".

4-го червня 1990 року Верховний Суд вісьми голосами проти одного рішив, що Біблійні Клюби можуть існувати в усіх публічних школах нарівні з іншими подібними Клюбами, наприклад, політичними. Цього історичного рішення добилася учениця середньої публічної школи в Омага, Бриджет М. Мейгю: дирекція її школи не погодилася на існування її релігійного гуртка, не погодилася й Шкільна Рада. Вона процесувалася почерез усі судові інстанції, що тривало роки. Тепер вона має вже 23 роки, але тріюмфує, бо виграла справу. „Ню Йорк Таймс" з 4-го червня ц.р., який приніс широку вістку про цю справу, з світлиною цієї побожної, дуже ґарної дівчини на першій сторінці, — інформує, що в Америці такі Біблійні Клюби існують у різних школах у різних стейтах. Виходить, що лівий лібералізм, який під плащиком вірности конституційному розподілові Церкви від держави бореться проти Церкви і релігії, — цей американський лівий лібералізм не затруїв усієї американської молоді. Ці Біблійні Клюби учнів і учениць, студентів і студенток, читають і вглиблюються у вічну мудрість Біблії, але й ширять любов до віри і Церкви. Це ще не молитва у публічних школах. Але це проблиск надії, що настане день, коли у Верховному Суді не буде осіб, з відданих тільки букві закону, але й із свідомістю, що таке Церква й релігія для дітей, для молоді, для родини і всього народу, — і тоді той Верховний Суд приверне молитві вільний доступ також до публічних шкіл. Цікаво, що прогнав Верховний Суд молитву з публічних шкіл у вирішуванні справи, що її вела почерез усі судові інстанції одна жидівка, яка була обурена, що її дитина мусить молитися у школі. Тепер, як інформує „Ню Йорк Таймс", леґалізація Верховним Судом Біблійних Клюбів страшенне не сподобалася усім найповажнішим верховним організаціям великої жидівської громади в ЗСА. Вони у цій справі солідарні з лівоalmліберальною „Американською Юнією для громадянських прав". Громадянські права — в очах американської лівиці загрожені молитвою, загрожені Біблією. Повний абсурд!

У цьому самому дні Верховний Суд прийняв ще одну добру постанову, яка перечить ультралібералізмові в американському судочинстві. Відомо, що кожному арештованому в Америці поліціянт мусить вирецитувати формулу про його, арештованого, права: що він може мовчати, що може зізнавати тільки в присутності свого адвоката, що все, що арештований скаже, може звернутися проти його інтересів. Це так звана формула „Міранди". В минулому тижні Верховний Суд рішив, що поліція має право видістати від злочинця признання до вини також хитрістю, наприклад — перебуваючи із злочинцем в одній в'язничній колії, коли злочинець „відкриває душу" перед рівним йому іншим в'язнем — насправді поліціянтом. Таке признання злочинця до вини має силу, хоч не проголошено в'язневі формули „Міранди".

На цьому місці вже не раз висловлювано думку, що цей лівий лібералізм, який дійшов був до шпиля під час В'єтнамської війни та й тепер інколи, хоч дуже рідко, проявляється у таких варварських діях, як палення зоряного прапора — що той лібералізм безславно сам себе викінчить. Найбільше зло цього лібералізму у системі шкільництва й судівництва, — та й у відомій революції у світі поглядів на мораль і етику. Вже тепер видно частинну реакцію і вона проявиться у ще різкішій формі — у звороті до Церкви, до традиціоналізму, до справедливости для пошкодованого, а не охорони „людських прав" злочинця. Треба сподіватися, що переможе Правда.

Михайло Кучер

ЯЄШНЯ З ГРИБАМИ В ЧОРНОБИЛІ

Заголовок майже розвагово-фейлетонний, але нам не до сміху. Головні відомості статті взяті здебільшого з французької преси, з газети — „Фігаро".

...Чорнобиль, заборонена зона. Жити там смертельно небезпечно. І... все таки є старі люди, які вернулися „додому", без огляду на попередження про небезпеку. Старі жінки з непевним поглядом затуманених очей, голова і частина обличчя замотані хусткою, старі чоловіки, яких влада вже не виганяє, до смерти їм все одно близько. Вони прокрадаються „додому", в зону смерті тільки їм відомими з дитинства стежками в лісі. Вони хочуть померти „вдома". Всі вони жертви Чорнобиля.

Київський науковий центр радіаційної медицини признає, що більш 7,000 жителів района пройшли в ньому лікування. Якась кількість пацієнтів померла, але лікарі не кажуть скільки. Є багато безнадійно хворих із запізненим летальним кінцем. Такі випадки зв'язані з Чорнобилем.

Згідно з останніми офіційними даними стан здоров'я 600,000 людей вимагає постійного лікарського догляду, але влада маніякально тримається першої версії — від радіації помер 31 чоловік.

У „зону" дозволено повернутися людям „не молодшим 65 років". Вони незабаром й так помруть від старости.

І — одночасно — в цю закриту зону все більше запрошують журналістів, кінооператорів, інженерів, але чомусь не письменників. І всім обіцяють „це ніколи знову не трапиться. Але наслідки цього „це" очевидні. Офіційні чинники запевняють що ЧАЕС повністю зліквідовано, а в той же час у віддалі від стін станції 50 метрів за два дні можна дістати максимально допустиму річну норму опромінення. А на станції продовжують працювати — як би нічого не трапилось — 3,000 чоловік без масок та решти охорона тіла від опромінення. Таке становище має продовжуватися до 1994 року. Всі дерева „зони" як би обпалені величезним сильним сонцем — це видимі наслідки радіації, яку кілька днів за трагедії викидав у повітря до повного погаснення реактор.

Головною небезпекою протягом чотирьох років — є порох, посталий з графітових стержнів реактора, або продуктів розпаду, що їх виніс вогонь пожежі.

Це порох абсолютно невидимий, але він смертоносний і викликає ракові захворіння. Щоб невтралізувати радіоактивні мікрочастини їх стараються зафіксувати шляхом розпилення води, витворюючи водяний порох. На це вживають на добу до чотирьох мільйонів літрів води. Пізніше така вода стікає у викопані канали, де її стараються фільтрувати. Крім того біля кожного дому стоїть корито з водою, де ніби треба мити взуття. Але мало хто миє. Хто працює в зоні, мусить носити маску на обличчі. Як не дивно, але на урядові заклики „Небезпечно — радіоактивність!" практично не звертають уваги. Солдати на постерунках стягають маску, щоб покурити, а потім її забувають натягнути, з недбальства, або від нерозуміння небезпеки. Інженери і техніки забувають, або лінуються вимити взуття при вході до дому. А вода готова стоїть при дверях. Їм це просто надокучило (!)

Поза порохом, другим ворогом в зоні є вітер. Він підіймає зі землі і розносить порох, який має в собі „зерна смерті". За чотири роки після катастрофи на кількох десятках гектарів зрубано дерева. Їх покришили на тріски і закопали. Біля десяти тисяч домів зруйновано і поховано в закритих контейнерах. Таких могильників у зоні є 800.

Поруч з ЧАЕС знаходиться величезна площа до паркування на відкритому полі. Там щодня стоять сотні авт, автобусів, тягарових авт і вертолетів. Ціла ота техніка опромінена, покрита смертельно небезпечним порохом з великою дозою радіоактивности. Це проклята зона смерти, яку ми передаємо у спадок майбутнім поколінням. Старший пам'ятник трагедії, символ Чорнобиля — місто Прип'ять — навіки порожнє. А там жило 55,000 людей.

Життя в зоні продовжується, але воно штучне. Харчування там безплатне на роки, на десятиліття. Це єдиний спосіб уникнути того, щоб люди не вирощували овочі в зоні. В радіоактивному поросі. І є в зоні смерти старожили, які ходять у радіоактивний ліс, збирають гриби і смажать яєщню з грибами, улюблену їжу мешканців зони. А яйця і гриби мають у собі найбільшу радіоактивність.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про „мішані" родини

Якось наша сусідка праці завважила, що не багато цього року можна почути про весілля у червні, хоча, звичайно кожна субота-неділя на наших літніх оселях переповнена була весільними прийняттями.

Чи справді воно так є, нам невідомо — але одне певне, що серед української спільноти в Північній Америці вже трохи менше гучних українських весіль, як це було минулими роками.

На це складаються різні причини, але таки найважливіша ця, що нас — старше покоління - найбільше турбує — а це творення мішаних родин. На цю тему, ми вже не один раз писали, але вона здається, не кінчається і можна все знайти нові цікаві приклади та нові варіянти.

Але саме це помішання національностей, яке тут у ЗСА на порядку денному є і причиною, що подружні зв'язки закладаються вже не так, як ранішими роками і вже навіть ніхто не робить зусиль виправдувати одруження з неукраїнцями чи переконувати, що ця неукраїнська сторона „вчиться говорити по-українському". А втім можна поставити питання, чи говорять по-українському поміж собою молоді українські подружжя і чи говорять вони до дітей матірною мовою?

Коли, однак, тепер маємо щораз більше зустрічів з материком, то бачимо, що й там, зокрема на східніх областях, справа мішаних родин не представляється краще. Ось саме недавно гостем у редакції „Свободи" був молодий фізик член „Зеленого світу", який крім цікавих проблем екологічного порядку, і відповідей на наші питання розповів нам також про своє особисте життя. Він заявив, що є українцем із трьох генерацій, але його „кров дуже змішана" з різними іншими національностями а його дружина — росіянка.

„Та найважливіше, як людина себе освідомлює" — сказав він нам, а я почуваюся „українцем".

Ми не питалися, якою мовою він розмовляє вдома з дружиною, але поставили питання, в якій мові вони виховують дитину — на що дістали відповідь, що звертаються до неї двома мовами: російською і українською. Як часто таку ж відповідь чуємо від тутешніх мішаних подруж, але якось в практиці автохтонна мова завжди перемагає...

Може справді ставимо ми надто сильний наголос на значення мови? Може справді можна почуватися українцем, не знаючи зовсім української мови? Такі випадки часто чуємо тепер, коли Україна пробуджується з довгого сну, і ствердження „я тоже украінєц" лунає на порядку денному.

А останній рік приніс таке пробудження також тут до нас, хоча б через численні поїздки молодих людей українського роду на батьківщину предків. З цими поїздками та захопленням Україною прийшла не лише більша свідомість і патріотизм, а також така проста і стара як світ любов. Щораз більше чуємо випадків нового роду „мішаних" подруж, а це поселенців західніх країн із молодими людьми з України.

Розуміється, тут читачі запротестують, що їх не можна вкладати у категорію мішаних подруж — бож обі сторони — українці. А все ж нам здається, що мусить бути велика різниця в психіці, у способі життя та підходу до нього поміж українцями вродженими та вихованими на двох континентах, а навіть є різниця у... мові. Та це переходове і ми можемо лише радіти, що такі подружжя зав'язуються, навіть, коли їхнім початком не є гучні весілля, а тихі цивільні шлюби, які потрібні на це, щоб ця „друга сторона" могла переїхати на Захід.

О-КА

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні присилати до редакції „Свободи" разом із двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну

Юрій Р. Рибак

ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ ІМІҐРАЦІЇ

Вистачить тільки прислухатись публічній опінії чи переглянути журнали, щоб завважити багато суперечних поглядів відносно леґальної заробіткової іміґрації до ЗСА, а головно її впливу на економіку країни. Цю саму проблему простудіював Джуліян Саймон професор з питання провадження бизнесу в Мерилендському університеті, а у другій половині 1989 року появилась його праця п.з. „The economic consequences of immigration" (Basil Blackwell, 399 pages).

Ця праця дає позитивне насвітлення на питання іміґрації та старається затримати об'єктивність відносно впливу на економіку країни. Це дуже важливе, бо існують погляди серед соціологів, які з упередженням ставляються до іміґрації, бо, мовляв, мусять боронити свій двір.

Які ж позитиви леґальної іміґрації висуває проф. Саймон? Відповідь: їх багато, а для прикладу ось деякі: протилежно до стереотипного погляду іміґранти не є причиною безробіття автохтонів і то навіть серед осіб низькоплатних чи меншинних груп. Правда, іміґрація забирає працю, однак рівночасно поодинокі іміґранти створюють покупну спроможнсіть („Purchasin Power") і навіть самі творять бизнеси, які дають працю... місцевому населенню, у порівнянні з автохтонами іміґранти ощаджують більше, присвячують більше уваги до праці і мають подвійний нахил до самостійности та інновації.

Іміґранти не обтяжують загально платників податків, бо не користають із „велфер". Звичайно, це молоді люди, які не отримують допомоги чи соціяльного забезпечення. А навіть, якщо таке притрапиться, то остаточно іміґранти, як цілість, своїми податками не тільки покривають публічні витрати, але теж збагачують державну скарбницю, бо пересічна іміґраційна родина у формі податків платить 2,500 дол. річно більше ніж отримує з публічного фонду. Відомо, що щораз більше американського населення стає у ряди сеньйорів і тим зменшує робочу силу. І якраз іміґранти виповнюють цю прогалину і довгими роками платять податки заки самі підуть на емеритуру. Тому і слід їх уважати як один із важливих джерел, що зменшує обтяження фонду соціяльного забезпечення.

Як давніше, так і нині, між іміґрантами є освічені і професійно вишколені люди. Іміґранти, скажімо, що прибули у 1970 та 1980 роках мали 50 відс. більше закінчених університетських студій, а іміґранти з Азії 250 відс. більше ніж американські автохтони. У висліді висока освіта може бути тільки користю для економіки, бо талановиті науковці, винахідники, інженери, керівники підприємствами покращують ситуацію американської економічної конкуренції на світовому ринку. Новоприбулі, звичайно, краще пристосовуються до змінливих географічних місць праці і тим дають змогу праці у точках запотребування. Не слід теж переочити, що своїми науковими осягами новоприбулі здобували і здобувають престиж для своєї адоптованої батьківщини, отримуючи нагороди Нобеля чи інші відзначення. Теж діти іміґрантів, а головно азіятів у школах виявляють поважні поступи в науці.

Між іншим автор проф. Саймон завважує, що кількість іміґрації у відношенні до цілого населення ЗСА — менша ніж одна п'ята цього, що було у минулому сторіччі, а іноземців є нині біля 6 відс., себто один мешканець на 17. І саме в ЗСА — країні іміґрантів — цей відсоток є менший ніж у інших однорідних країнах включно з Великобританією, Західньою Німеччиною, Швайцарією, Францією як теж „іміґраційними" Канадою та Австралією.

Щоб підтримати заключення проф. Саймон вживає великий статистичний матеріял, таблиці і поодинокі приклади. Цей же матеріял своїм об'ємом та подачею не завжди приступний і повністю зрозумілий пересічному читачеві, одначе може вдоволити фахівця. Значною допомогою у зрозумінні поодиноких проблем є 17-ий розділ книжки, який властивно є резюме всіх попередніх. Цей розділ, мабуть придуманий для тих, що не мають часу чи пак терпцю слідкувати за науковою арґументацією, а жадні на скору руку дізнатись про остаточний вислід. До тих, бо людей можна зарахувати політиків і журналістів, як теж і студентів, а особливо пересічного читача, якому соціоекономічні проблеми довкілля близькі серцю і шукає скорої та вичерпної відповіді на питання: чи це все про що пишуть і говорять згідне з дійсністю?...

У загальному, прочитавши працю проф. Саймона, читач винесе користь бо і зрозуміє позитиви, які вкладає іміґрація у розвій американської економіки. І тут нічого дивного, бо талановиті іміґранти не тільки допомагають американцям осягнути їхню національну мету, але теж країну свого нового поселення роблять багатшою і сильнішою.

Д-р Юліян Мовчан

ЗБІРНИК У ПАМ'ЯТЬ Д-РА Б. ФИЛИПЧАКА

(Видання Медичного Архіву УЛТПА ч. 12, Чикаго, ст. 308, редактор та архівар д-р Павло Пундій).

Крім нашого вельмишановного „батька" — Українського Народного Союзу, який вже багато років видає солідні „Альманахи" та Об'єднання Українських Письменників в екзилі „Слово" з його літературними збірками під ідентичною назвою, Українське Лікарське Товариство Північної Америки є третьою суспільно-громадською організацією у діяспорі, яка заслужено може гордитися своїми виданнями. Бо крім професійного-медичного журналу „Лікарський Вісник" який вже багато років видає УЛТПА, його медичний архів також вже десять років видає солідно опрацьовані великого формату збірники присвячені або окремим заслуженим лікарям, або іншим темам, близько спорідненими з медичною професією (наприклад, збірник з нагоди 60-ліття Українського Вільного Університету у Львові). Всі ці альманахи і збірники бузумовно є дуже корисна і потрібна річ. Вони є документальним доказом для наших поколінь, які прийдуть після нас, побачать, що ми тут робили на початках перших десятиліть нашого поселення на нових землях, які труднощі нам треба було переборювати, і т.д.

Недавно виданий збірник в пам'ять та пошану одного з наших заслужених громадян — лікаря-хірурга та заслуженого мецената української культури д-ра Бориса Филипчака, саме й належить до такого року збірників. Прибувши до ЗСА і працюючи лікарем спочатку в Огайо, а потім довші роки в Пассейку, Ню Джерзі аж до 16-го травня 1988 року, коли, — як пише д-р П. Пундій, „рука недуги безпощадно спинила його добрі пляни" (а він готуючись до віденського конґресу українських лікарів, працював над доповіддю про нашого славного фізика проф. Івана Пулюя), він напевно добре відомий багатьом нашим читачам та його пацієнтам.

З біографії д-ра Б. Филипчака довідуємося, що він народився 30-го листопада 1907 року в Самборі в родині відомого українського педагога і письменника Івана Филипчака та вчительки Ярослави Мащак. Ще за польських часів, працюючи асистентом хірургії при медичному факультеті Ягайлонського університету в Кракові, він опублікував наукову працю. Пізніше, починаючи з праці в Польщі, потім — на рідних землях, пізніше — в Австрії і, нарешті, в Америці, він свою активну практичну лікарську працю переважно в його улюбленій ділянці — хірургії завжди уміло пов'язував з науково-медичним аспектом, про що детальніше, на жаль, тут нема змоги зупинитися.

Ще перебуваючи в Кракові, д-р Филипчак одружився з Софією з Качуровських — дворідною сестрою нинішнього Папи. Під час Другої світової війни майбутній Папа, яка довідуємося із збірника, бував не раз гостем у своєї сестри, обмінюючись під час розмов в родинному колі про важку воєнну ситуацію та переживання під гітлерівською окупацією.

У 1968-му році кардинал Карло Войтила, тобто, теперішній Папа, вперше відвідуючи польських поселенців в Канаді та ЗСА, при цій нагоді також зробив візиту д-рові Б. Филипчакові аби побачитися із своєю сестрою Софією. Зустріч була незвичайно щира, тепла і родинна. При цьому треба зазначити, що хоч Софія (або Соня), будучи, як ми зазначили, дворідною сестрою Папи, була полькою, проте свого сина Івана виховала в українській мові (бо й вінчання її з Борисом відбулося в українській школі в Кракові).

1977 року, тобто, після 38-ти років щасливого сімейного життя, дружина Бориса Филипчака — Софія померла. Але — три роки пізніше — 1980 року, вже маючи 73 роки життя, він одружується з українською поетесою Іриною Дибко. Як видно з кількох поезій, поміщених в збірнику, пані Ірина була дуже щасливою із свого чоловіка, для якої він був „надхненням і рушійною силою". Наприклад, у вірші на ст. 16 з нагоди народження Бориса вона пише:

Ти дні життя узяв в правицю
і приказав тобі служити.
Всі хуртовини і громовиці
зумів незламно пережити.

На жаль, не довго довелося втішатися пані Ірині своїм щасливим подружжям — всього вісім років; 1988 року „рука недуги" назавжди скосила Бориса... Назавжди їх розлучила...

Крім заслуженого звання лікаря-хірурга, д-р Б. Филипчак також належить до заслужених меценатів української культури. Не будемо тут перераховувати в подробицях всіх фактів його добродійства для української громади. Згадаю лише один, а саме: розуміючи і оцінюючи важливість зберігання скарбів українського мистецтва і культури взагалі, це завдяки його добродійству було створено при Українському Музею в Ню Йорку пропам'ятний 20-тисячний фонд на пошану д-ра Бориса Филипчака.

Уже на схилі свого життя д-р Филипчак також задався метою розшукати і видати всі твори свого батька — Івана Филипчака (1871-1945) — педагога і письменника, співзасновника музею „Самбірщина", організатора шовківництва, і т.д., якого московські окупанти схопили 1944 року і десь на засланні знищили. І син Борис з честю виконав свій обов'язок перед дорогим і незабутнім батьком: шість його повістей — в тому числі такі, як „Кульчицький — герой Відня", „Іванко берладник" та інші було знайдено, гарно видано і розповсюджено. Завдяки Б. Филипчакові також вийшло в світ кілька книжок творчости його дружини Ірини Дибко.

Як і в попередніх збірниках, так само і в цьому на його 308-сторінках великого формату, крім матеріялів про особу, якій присвячена книга, поміщено також багато інших цінних і цікавих документів. І то документів чи матеріялів, багато з яких можуть бути цікавими для людей не лише лікарської професії. Для прикладу наведемо тут будай деякі з них.

У статті „Біомедикал аспект, чорнобильської трагедії" автор д-р Ігор Масник (діючий директор Крайового інституту дослідження рака) заперечує совєтські брехні про те, що в наслідок радіоактивности в Чорнобилі загинуло лише від 200 до 600 осіб. Посилаючись на свідчення інженера Ігоря Геращенка, який під час вибуху в Чорнобилі проживав у Києві, д-р Масник пише, що фактично протягом лише п'яти місяців після вибуху у двох київських шпиталях було зареєстровано щонайменше 15,000 жертв тієї катастрофи. Свої свідчення Геращенко подав ще 3-го квітня 1988 року перед Американською Гельсінкською комісією, базуючись на інформаціях, які йому подали його приятелі, які працювали в тих шпиталях. І якщо лише протягом п'яти місяців після катастрофи було зареєстровано стільки жертв, то можна лише уявити — скільки їх є вже сьогодні? Не кажучи вже про те, скільки потенційно їх ще може загинути з тієї самої причини в майбутньому. (До речі, після катастрофи, інж. Геращенкові та його дружині — поетесі Ірині Ратушинській було дозволено виеміґрувати до ЗСА).

У статті „*Опіка Митрополита Андрея Шептицького над народним здоров'ям*" д-р Павло Пундій подає факти дійсно батьківської опіки нашого Великого Митрополита над народним здоров'ям, які, можливо, невідомі для багатьох наших читачів. І так, коли в 1903 році заходами

(Закінчення на стор. 3)

„Дударик"...

(Закінчення зі стор. 1)

вщерть залі зустрічали хористів, як вони в каптариках, а малі в коротких штанятах, виходили на сцену. Ще оплески не перестали, як „Ще не вмерла Україна" пролунало залею, а тоді „О, Канада".

Групою щедрівок розпочалася програма. Грайливі та радісні, і хоч більшість з них нам знані, та у свіжому виконанні. Хор має глибокі баси („Пришли сме") сопрани звучать як дзвіночки, легкість і чіткий ритм („щедрик"), знамениту дикцію: кожне слово кожної пісні було зрозуміле.

В другій частині були церковні твори. „Господи, силою Твоєю" розпочалася перша частина концерту ч. 3 Бортнянського. „Аллилуя" Вербицького в гарному звучанні тенорів та басів і сопранів та альтів (головно низькі баси в середній частині). Трохи жвавіше темпо могло дати більш радісний ефект.

Концерт для хору ч. 18 „Не отвержи мене" виконаний переконливо. Складні поліфонічні твори не завдали хористам жодних труднощів.

Після перерви „Дударики" вийшли на сцену у вишиваних сорочках. „Голуба висота", яку розпочали сопрани та альти в бадьорому темпі, а цілий хор до них долучився, було наче моттом хору: „Наша ціль — голуба висота".

„Тихо над річкою", народна пісня, обр. Г. Верьовки, плила спокійно і ніжно у виконанні самих сопранів та альтів. Темпераментне „Як за дальним небосхилом" у виконанні юнацького хору було гарним контрастом.

Одним з кращих творів був „Лелека" Ю. Рохавської, слова В. Ледихця, ар. М. Кацал, комбінація мелодеклямації і пісні. „Лелеко, лелеко! Де твої діти, що сам прилетів ти" — питав малий хорист. На тлі двонотного повторюваного мотиву, що робив враження хвилюючого помаху крил, співав хор. А малий декляматор знову виступив: „Лелеко, лелеко! Наш дім недалеко, а ти не барися, у нас оселися". Диригент осягнув чудові крешченда та докрещченда, відчувалася відпружена елястичність інструменту — хору, імпресіоністичний настрій твору вражав своїми кольорами та тінями. Лелеку повторювали.

На закінчення цієї частини ми прослухали „Безмежнеє поле" Лисенка, сл. І. Франка, ар. для хору М. Кацал. Виконане ритмічно з оркестральними ефектами.

В останній частині були твори на слова Т. Шевченка: „Думи мої", ар. Є. Козака, радісний „Садок вишневий" Б. Вахнянина, „Оживуть степи, озера" Лисенка (з кантати „Радуйся, ниво неполитая) і врешті „Заповіт". Слова Шевченка лягали на душі слухачів, хотілося запам'ятати кожну нотку, кожний звук. І повна мовчанка. А тоді оплески, і квіти, і оплески, і квіти...

Зворушливим моментом вечірнього концерту був виступ Лариси Свердлик, директорки будинку вчителя у Львові та членки недавно відновленого Союзу Українок. Вона прочитала лист від СУ до Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, в якому пригадала, що СУ вніс прохання стати членом СФУЖО та дякує СФУЖО за моральну підтримку та висилку матеріялів для організаційної праці. Також дякувала жінкам Америки і Канади, які опікуються хористами в їхній мандрівці на цьому континенті. Лист передав Оксані Соколик, першій заступниці голови СФУЖО. О. Соколик сказала: „Ми хочемо, щоб ви були з нами, ми хочемо бути з вами". Заля грімкими, невгаваючими оплесками прийняла цей історичний момент в праці жіночих організацій.

На закінчення М. Кацал заспівав з хором „Многая літа" всім, хто організував, помагав та всім присутнім.

Хор „Дударик" залишив незабутнє враження. Відчувалася їхня любов до пісні, їхня дисципліна, їхня легкість у виконуванні навіть складних творів. М. Кацал має свій стиль диригування на сцені, легкі, м'які рухи, усмішка. Хор не мав солістів, що могло б внести більше різноманітности. Зате диригент викликав декотрих хористів кланятися окремо, та сам декотрим гратулював, підходячи до них. М. Кацал має в собі „щось" магічне, що видобуває з малих і більших хористів щиру пісню — музику, яка промовляє глибоко астетикою до душі слухачів.

Щасти вам Боже, Дударики у ваших дальших концертах!

У понеділок, 18-го червня „Дударик" виступить з басом Павлом Плішкою в Карнеґі Голл в Ню Йорку. На концерт віддалені громади зорганізували автобуси.

Т. Шумилович нагороджений за графіку.

Ню Йорк. — Тарас Шумилович отримав перше місце і грошову нагороду за графіку „Українська церква в Плугові", виставлену на виставці САAA з нагоди конвенції цієї мистецької організації.

Цього року відзначується 54-та річниця цієї організації і це відмічається рядом мистецьких імпрез; адміністративних засідань; роздачею нагород, яка відбулася 13-го червня перед товариською вечерею, і бенкетом, в елеґантних залях готелю Ґрамерсі Парк.

У ЄРУСАЛИМІ ВАНДАЛИ, вживаючи тяжких молотів і сокир, здемолювали понад 70 надгробників жидівського цвинтаря на Оливній горі. У зв'язку з цією справою затримано арабського сторожа цвинтаря та розпочато слідство. Вчинено це варварство місяць після того, як ізраїльський суд покарав трирічним ув'язненням одного жида за те, що виписував арабські та антисемітські кличі на нагробниках жидівського цвинтаря у Гайфі.

Виступ мисткинь Крюкової і Менкуш з України в Пармі

Заходами Секції Суспільної Опіки при УЗО і під патронатом УЗО Великого Клівленду 12-го травня, о год. 8-ій вечора в залі ім. Митрополита Шептицького відбувся виступ — „моновистава" „Маруся Чурай" за історичним романом у віршах найбільшої сучасної письменниці і поетеси в Україні Ліни Костенко. Цей історичний твір Ліни Костенко став ще більше зрозумілим у такому високо-мистецькому виконанні артистів-мисткинь художнього слова на Україні Ніли Крюкової і відомої бандуристки-кобзарки та вокальної солістки Галини Менкуш.

Присутні повстанням з місць вітали цей дует і при кінці вдруге захоплена публіка ентузіястично сприймала їх неперевершене виконання. Цей незабутній вечір відкрив офіціяльно голова УЗО мґр Василь Ліщинецький і тепло привітав гостей-артистів з України та побажав багато успіхів.

Ніла Крюкова вітала присутніх та в загальному дякувала за зрозуміння і моральну та матеріяльну поміч української діяспори Україні: „Україна і діти Чорнобиля кличуть до вас о поміч", — казала Крюкова. Вона народилася коло Кременчука на Україні. Надзвичайно талановита, інтеліґентна, поставна і вродлива. Закінчила театральну освіту, потім працювала в музично-драматичному театрі ім. Гоголя в Полтаві, в театрі „Слово", та в Київській філармонії. За свої непересічні мистецькі успіхи вона в 1989 році одержала Шевченківську премію. „Слово, — говорить Крюкова, — це моє ціле життя і нестримна стихія". Своїми виступами, своїм чародійним словом вона передає нам високу духовість, мистецтво, українське серце і підносить та скріплює нашу свідомість.

Галина Менкуш походить зі Львова. Закінчила успішно Львівську консерваторію у знаного професора Герасименка. Спеціяльністю її студій були: сольо-спів та гра на бандурі, спеціяльно сконструовані самим проф. Герасименком, якого до речі дві доні є знаними бандуристками, вокальними солістами та композиторами. 5 років співала в ансамблі Верьовки, а тепер є солісткою Київської філармонії. Тематикою її пісень є змаг українського народу до волі, свобода духа і наша рідна сутність.

Обі мисткині були на сцені. Менкуш сиділа з бандурою, а Крюкова переважно стояла. Вже на початку свого виступу Крюкова захоплює своїм талантом, тонкою інтерпретацією, надзвичайною дикцією, фаховими рухами, мімікою, поставою і вродливістю. В своєму житті я мав нагоду слухати багато добрих декляматорів, але Нілу Крюкову хіба можу порівняти до Генка Березовського з передвоєнних часів. Він був феноменом, але на одному з його вечорів у Львові він деколи заглядав до тексту, а Крюкова протягом 2-ох годин деклямувала з пам'яти. Це надзвичайний талант, феноменальна пам'ять і гармонійне пов'язання усіх прикмет правдивої мисткині слова, а це дуже рідке явище. Дуже плястично і в тонкій голосовій модуляції вона представила дослівно в нюансах моменти зради, бою, ідеали краси, добра, шляхетности і патріотизму Марусі Чурай.

У відповідних моментах, згідно зі змістом були дібрані пісні, які виконувала Галина Менкуш. Її голос меццо-сопрано є дуже дзвінким і сильним. Співає дуже легко, має широкий голосовий діяпазон, а виконання пісень тонке і сентиментальне. Співає фахово, цілими фразами і дикція дуже виразна. В її голосі зовсім не відчувається форси чи нервового напруження. Гра на бандурі також на високому рівні. Інтерпретація правильна і делікатна. В деяких піснях співали дуетом. Крюкова — альтом, милозвучним і шовковим. Крюкова і Менкуш, це ідеальна, дібрана пара мисткинь, які себе розуміють, артистично доповнюють і творять природну та зрозумілу цілість у виконанні.

5 років працювали мисткині над „Марусею Чурай", поборювали перепони і шикани з боку апаратчиків. Мисткині недавно закінчили своє успішне турне в Канаді та в ЗСА.

Виконавці мають в своєму репертуарі ще інші високо-мистецькі драми і п'єси, як „Тарас Шевченко" і гуморески. Варта би і їх почути і абсолютно утривалити. Ті дві ластівочки з рідного гнізда принесли нам своїм виступом багато ностальгії, туги за своїм, спогадами нашого минулого, постаті героїв та воскресіння України. При кінці ціла заля з виконавцями відспівали національний гимн: „Ще не вмерла Україна". Мгр Ліщинецький подякував за подивугідне виконання, а дві дівчини вручили мисткиням китиці квітів. Менкуш і Крюкова подякували і попрощалися з присутніми.

д-р Володимир Боднар

ПРЕЗИДЕНТ ФІЛІППІН Коразон Акіно у вівторок, 12-го червня, оголосила створення політичної організації, ціллю якої буде координувати підтримку для її правління. Президент К. Акіно заявила, що нова організація „Кабісіґ", в перекладі „з'єднані руки", не є політичною партією тільки організацією, яка „допомагатиме нашій країні проґресувати та поліпшувати життя наших людей". Промовляючи перед тисячами своїх прихильників на святкуваннях дня незалежности, президент К. Акіно сказала, що ця організація складатиметься з провінційних губернаторів, секретарів кабінету, громадських провідників і членів неурядових організацій.

МЕНШЕ, ЯК 48 ГОДИН після формального перебрання посту прем'єр-міністра, Їцак Шамір запропонував нові обмежуючі передумови до свого пляну ізраїльсько-палестинських мирових переговорів. Ці нові передумови роблять, будь-які спроби в напрямі вже й так майже сумнівних переговорів зовсім неможливими. У своєму першому публічному виступі Ї. Шамір сказав, що Ізраїль не буде вести переговорів із жодним палестинцем, який є проти того, щоби надати мешканцям Ізраїлем окупованих територій західнього берега ріки Йордан і смуги Ґази обмежене самоврядування. Крім цього уряд не хоче допустити до переговорів арабських мешканців східнього Єрусалиму.

Збірник...

(Закінчення зі стор. 2)

д-ра Євгена Озаркевича було засновано добродійне лікарське Товариство „Народна Лічниця", тоді Митрополит Андрей добродушно віддав у користування товариства свою реальність біля майдану св. Юра у Львові і власним коштом — 7,000 корон — гарно відновив дім, де товариство вже в тому ж 1903 році могло розпочати свою дуже корисну для народу діяльність. Що така інституція була конче потрібна, про це свідчить той факт, що вже першого року зголосилося до неї понад 3,000 хворих — не кажучи про поодинокі ординації, яких було понад 12,000.

У 1908 році в „Народній Лічниці" ординували дев'ять лікарів, в тому числі д-ра Софія Окуневська-Морачевська — перша українська лікарка в Галичині. Завдяки безплатній праці тих лікарів та постійній матеріяльній допомозі Митрополита Андрея, „Народна Лічниця" розвивалася й поширювалася з кожним роком. Пізніше, 1925 року, Митрополит для львівської філії Товариства Опіки над Молоддю віддав цілий дім при вул. Ходорковській, де тоді знайшла приміщення також „Порадня Матерей".

А і це не все. В 1927 році Митрополит Шептицький закупив ділянку при вул. Скарги ч. 4 а в 1929 році пожертвував 5,000 зол. на побудову модерного українського шпиталя у Львові. Цей княжий дар Митрополита як також попередні заощадження дали можливість розпочати будову того шпиталя, врочисте посвячення якого довершив особисто Митрополит 14-го вересня 1930 року. Того ж самого року було заслужено ухвалено назвати новий шпиталь ім. Митрополита Шептицького. У березні 1938 року український шпиталь ім. Митрополита Шептицького вже був готовий до вжитку і тому до кінця грудня того ж року крізь нього пройшло 1,265 хворих.

Нарешті, до речі тут буде додати, що Митрополит Шептицький також на свій кошт влаштував модерне обладнання для курорту у Підлютому, який розташованих в митрополичих добрах та лісах (30,000 гектарів!) в підніжжі Карпат.

Із збірника приємно довідатися, що недавно, відзначивши 65 років свого народження, в Чикаґо, проживає рідний син найпопулярнішого лікаря Західньої України д-ра Маріяна Панчишина — д-р Маріян Панчишин. Хоч з причини свого ослабленого здоров'я молодий д-р Панчишин вже від 1965 року відійшов на пенсію, проте він і далі активно співпрацює у різних громадсько-суспільних та релігійних організаціях. Протягом двох років він був адміністратором журналу „Лікарський Вісник", а потім став виконувати обов'язки бібліотекаря. За все це українська громада належно оцінила працю д-ра М. Панчишина: йому було вручено золоту відзнаку УЛТПА, а потім було нагороджено почесною грамотою від Архіву-Бібліотеки УЛТПА.

Читач у цій книзі знайде багато інших матеріялів — спогадів, медичних вісток з рідних земель, нове про совєтські „психушки", про соціялізм та хвороби людини, модель здорового способу життя, про св. Луку як лікаря та історика Христового Різдва (стаття д-ра Романа Осінчука) та багато інших. І хоч редактор збірника в передовиці пише, що це (дванадцяте) число Українського Медичного Архіву не є науковим твором (тобто, таким, що перейшов верифікацію та мовну редакцію), проте це є збірник оригінальних газетних та журнальних статтей і тому щодо вірности інформацій, поданих у цих статтях, не може бути жодного сумніву.

Книжку можна набути від д-ра Павла Пундія за 25 дол., звертаючись на таку адресу: Paul Pundy, M.D., 1712 N. Oak Park Ave., Chicago, Ill. 60635.

Посвячення українознавчої парохіяльної школи в Беріссо, Арґентина

Цього року свято Пречистої Діви Марії — Благовіщення глибоко записалося в умах і серцях української громади в Беріссо, бо посвячено твердиню Українського обряду, української культури, української свідомости: посвячено українську парохіяльну школу. Вже від 3-ої по полудні почала збиратися дітвора, молодь та старші особи. Гарна погода дописала, тому прибули люди не лише з Беріссо, Ля Пляти, але також зі столиці Арґентини Буенос-Айрес. Прибули представники наших національних, суспільно-культурних установ.

Адміністратор парафії Успення Пречистої Діви марії в Беріссо, о. Володимир Ковалик ЧСВВ привітав усіх присутніх і подав деякі інформації про цю школу. Найперше зазначив, що фундаторами цієї школи є Микола і Марія Бойчуки з ЗСА, вони пожертвували на цю школу 15.000 долярів. Добродії школи: о. Володимир Панчишин з Канади, що пожертвував 6.000 дол., Владика Мирон Данюк ЧСВВ з Вінніпеґу — 1,000 дол., д-р Марія Шевчук-Чабан з Ню Йорку — 1,000 дол.; Український Допомоговий Комітет з Філядельфії — 500 дол. Менших датків було коло 5,000 дол. Родина Богдана Калини з Берісса — 216,000 Австралів. Усе разом мало коштувати 20-25,000 дол., а коштувало коло 40,000 дол.

Будову провадив архітектор інженер Нестор Бонтемпі, а столярські роботи виконав Степан Никон. Усім жертводавцям о. Ковалик зложив щиру подяку за зрозуміння нашої суспільної справи та за їх пожертви.

О год. 5:30 Галатьо привіз Преосвященного Андрія і почалися його привітання. Маленька Л. Заник в імені всіх дітей і молоді привітала Архипастиря, вручаючи йому ґірлянду квітів. Відтак Михайло Заник привітав достойного гостя в імені „Батьківського Комітету". В імені парафії вітав о. В. Ковалик, ЧСВВ і попросив Преосвященного посвятити нашу Українознавчу школу. В асисті о. Панкратія Нюнький й о. В. Ковалика Владика Андрій відчитав молитви посвячення і покропив нові авлі свяченою водою.

Після закінчення Акту Посвячення о. В. Ковалик запросив присутніх на концерт. Дітвора і молодь виконали такі пісні: „Вітай між нами", „Під Твій Покров", „Пренебесна", „О, Мати Божа, о Райський квіте", „Чом-чом земле моя?", „Гей, юначе живи сам собою", „Боже Великий, Творче Всесвіту". Надпрограмову точку вміло виконали молоді скрипалі Петро і Йосиф Заники.

Потім Преосвященний Андрій Сапеляк взяв слово, подякував фундаторам, жертводавцям і окремо звернувся до дітвори і молоді заохочуючи їх до любови і плекання свого рідного у новій гарній школі, спеціяльно побудованій для них. Дітвора і молодь приобіцяли піти за вказівками свого Архипастиря. Після промови владика заінтонував український національний гимн і ціла присутня громада його відспівала.

На закінчення о. В. Ковалик ще раз усім щиро подякував а пожертви, за присутність, паням за приготування смачної перекуски, до якої всі були запрошені. Для Владики і деяких гостей приготовано перекуску у їдальні Сестер Василіянок.

Учасник

Появилися касетки із травневих днів у Львові

Клівленд. — Тут появилися і є на продаж чотири відеокасети із славних травневих днів у Львові.

Перша із них з 3-го травня передає першу сесію Міської ради у Львові і вивішення українського прапора у Львові. Друга з 9-го травня показує першу сесію демократичного скликання Львівської Обласної ради в оперному театрі. Дві інші відеострічки передають промови кандидатів на голову Львівської Обласної ради з 12-го травня, вибори голови і заприсяження Вячеслава Чорновола.

Усі відеострічки виконані професійно та передають точно зворушливий перебіг цих історичних подій. Кожна касетка коштує 25 ам. дол. і 3 дол. за пересилку. Вони творять цілість і коли **замовляти всі чотири разом** коштує 100 дол. і 5 дол. поштової оплати. Можна однак відеострічку з датою 3-го травня або з датою 9-го травня замовляти окремо. Дві інші з датою 12-го травня творять цілість і їх окремо не висилається.

Замовлення слід слати на адресу: Areta Zachary, 12229 Moss Point, Strongsville, Ohio, 44136, а чеки виставляти на Ukrainian Social Services.

КОНЦЕРТ УЧНІВ УМІ

Ірвінґтон, Н.Дж. — Український Музичний Інститут, Відділ в Нюарку, влаштовує у вівторок, 19-го червня, річний концерт учнів нижчих, середніх і вищих курсів. Кляса фортепіяну Т. Богданської, Д. Карановим, Л. Крупи і О. Кордуби. Кляса скрипки: Р. Венке. Кляса гарфи О. Полянської. Концерт відбудеться в залі Українського Народного Дому, 140 Проспект аве. Початок о год. 6-ій вечора.

ЧЕХО-СЛОВАЦЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ Вацлав Гавел у вівторок, 12-го червня, доручив прем'єр-міністрові Мар'янові Кальфі зформувати перший демократично обраний уряд за останніх 40 років. Коротке повідомлення державними засобами масової інформації сповістило, що В. Гавел, відбувши засідання з провідниками Громадського Форуму, та організацією Громадськість проти насильства — рухами, що були провідними у протикомуністичній революції та виграли вибори минулого тижня, дав зарядження про зформування нового уряду. Хоча, як інформують закордонні кореспонденти, не всі були вдоволені таким вибором, то все ж таки погодились на пропозицію В. Гавела. Речник М. Кальфи, Іван Фіяла, заявив, що прем'єр М. Кальфа до двох тижнів представить парляментові новий уряд та його програму. Після цього парлямент буде вибирати нового президента, але ніхто не має сумніву, що ним оберуть В. Гавела.

Богданна-Левка Сидор-Чарторийська
з дому Лисняк

*9-го серпня 1930
†21-го червня 1979

Відійшла від нас у Вічність Дружина, Мати трьох дітей, виховник-педагог, докторантка УВУ, людина великого серця і любови!

В ОДИНАДЦЯТУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
буде відправлена
СВЯТА СЛУЖБА БОЖА
у церкві св. Юра в Ню Йорку,
дня 21-го червня ц. р.,
о год. 6.30 ранку

Просимо всіх зучастнитися враз з нами в спільній Молитві за Царство Небесне для душі Покійної БОГДАННИ — нашої Дружини, Матері й Сестри.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

МИКОЛА — чоловік
ЄЛИСАВЕТА з АНДРІЄМ,
СВЯТОСЛАВ з МАРТОЮ та
БОГДАН — діти
ІРИНА з чоловіком і дітьми — сестра

Сьомий Курінь Уладу Пластового Сеніорату
ім. Андрія Войнаровського

з великим жалем сповіщає
Пластове Братство й Українську Громаду,
що дня 29-го травня 1990 р. на 83-му році життя
відійшов на Вічну Ватру

св. п. Друг СКАЛА
пластун сеніор довір'я д-р мед.
ОСТАП БАРАН

ЧЛЕН-ОСНОВНИК НАШОГО КУРЕНЯ

Опечаленій дружині Високодостойній Пані Зені, Дітям, Внукам і всій Родині Покійного складає Курінь вислови глибокого співчуття.

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Приятелями, що в середу, 13-го червня 1990 р. на 69-му році життя відійшов у Вічність
наш Найдорожчий
МУЖ, ТАТО, ДІДУСЬ

СВ. П.
ПЕТРО РУДЬКО

нар. у Вербівці, Тернопіль, Україна.

ПАНАХИДА — п'ятниця, 15-го червня, о год. 7.30 веч. у похоронному заведенні Maple Hill Chapel при 383 Maple Avenue, Hartford, Conn.

ПОХОРОН в суботу, 16-го червня 1990 р. о год. 9-ій ранку в церкві св. Михаїла, Hartford, Conn., а опісля Тлінні Останки спочинуть на цвинтарі св. Михаїла в Glastonbury, Conn.

Залишив у глибокому смутку:
дружину — АННУ
сина — ІГОРЯ з дружиною
внуків — ТАРАСА, АНДРІЯ і МОТРЮ

Прощальна зустріч з інж. Б. Сторожуком в Дітройті

Стоять (зліва): Зіна Козак, П. Ворик, А. Еліяшевський, З. Чорній, А. Лист, М. Гевко, К. Сеник, Ляриса Козак; сидять (зліва): Л. Лаврин, Б. Сторожук і Н. Левицька.

Богдан Сторожук був активним членом Відділу ТУІА у Дітройті, який нараховує 110 членів.

За час свого побуту в Дітройті, від 1950 року, інж. Сторожук працював в управі Відділу впродовж 25-ти каденцій, виконуючи ряд функцій — почавши від містоголови, секретаря, скарбника, редактора „Бюлетеню", організатора веселих вечорів, автора програми і аранжера бенкетової імпрези під час Міжкраєвого З'їзду ТУІА в Дітройті. Під час десятилітньої перерви від діяльности в ТУІА він також був головою хору „Трембіта". Вкінці — відповідальний за придбання нових членів, інж. Сторожук придбав їх понад 50.

Оцінюючи професійні осяги і вклад в розбудову ТУІА, Головна Управа відзначила Богдана Сторожука грамотою і званням члена-сеньйора.

Тому, довідавшись про його рішення переїхати до Каліфорнії, управа дітройтського Відділу зорганізувала товариську зустріч, щоб вшанувати його заслуги і попрощати його на дорогу в нове місце осідку.

Зустріч відбулася 29-го квітня в бенкетовій залі Стіфенсон Гавз при участі членів Відділу із родинами, приятелів і знайомих. Програму вечора відкрила голова мгр Наталя Левицька, яка привітала присутніх і коротко розповіла про життєву дорогу інж. Сторожука та його професійну кар'єру.

Впродовж 35-ти років як працівник автомобільної фірми Крайслер Корп., інж. Стороужк досягнув становища керівника відділу а останньо, позицію старшого інженера, з якої недавно відійшов на пенсію.

Богдан Лісовський — співпрацівник Б. Сторожука у виготовленні прозіркових проєктів, відтак ілюстрував ними моменти із професійного і суспільного життя Сторожука, звертаючи увагу на його режисерський і авторський хист, які він виявив в гуморесках „В кривому дзеркалі" і „Маємо голову".

Емоційним моментом програми був виступ вокального квартету „Веснівки", до складу якого ввійшла молода ґенрація членів Відділу: Наталя Левицька, Леся Лаврин, Діяна Омецінська і Ліда Бейлис. Їхній спів не лише збагатив програму але також залишив Б. Сторожука із незабутнім споминoм і помітним зворушенням. З подяки, яку він висловив за йому присвячену в'язанку пісень, учасники вечора довідались що „Веснівки" були одними із перших членів молодої ґенерації інженерів, яких Б. Сторожук приєднав до товариства, називаючи їх його „членами-внуками".

Згідно із звичаєм представляти нових членів ТУІА на річних ширших сходинах Відділу, Б. Сторожук ще мав приємність представити Зіну Козак (інж. механіки, Форд Мотор Ко.) і Лярису Козак (інж. індустріяльної системи, Дженерал Дайнемікс) і так традиційно закінчити референтуру придбання членів, яку він уважав найбільш важною для існування ТУІА.

Дякуючи присутнім за їхню участь в зустрічі Б. Сторожук поділився з ними спогадами із свого життя, радісними і сумними моментами із молодих років в краю і переживаннями на еміґрації.

Колеґи і приятелі присутні на зустрічі ще раз мали нагоду розвеселитись гумором прозіркового монтажу, жартів і карикатур про членів і їхню ролю у Відділі і суспільному житті. В авторстві такої програми Б. Сторожук виявив непересічний талант і, можливо, міг би почати нову кар'єру. Колеґи каліфорнійського Відділу ТУІА, читаючи ці рядки з певністю розраховують на його здібності і мають причину очікувати оживлення суспільно-товариського життя від нового поселенця в їхньому товаристві.

На закінчення зустрічі голова Відділу Наталя Левицька і містоголова А. Лист вручили Богданові Сторожукові дарунок, емблему ТУІА, виконану на шклі і емалії. Співаючи йому і його дружині Славі „Многая Літа" і індивідуально прощаючись із ними, присутні на зустрічі відчули, що Богдана Сторожука і його діяльність як у Відділі так і в українській громаді Дітройту буде важко заступити.

Ігор Козак

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

Б. БАЧИНСЬКИЙ ВИГРАВ ШАХОВИЙ ЧЕМПІОНАТ УСЦАК — 1990

28-30-го травня ц.р. в домівці СТ „Україна" в Торонто відбулися 24-ті першості Української Спортової Централі Америки і Канади з шахів. В турнірі взяло участь трьох шахістів зі ЗСА та дев'ятьох з Торонто. Після 5 кругів гри швайцарською системою перше місце, нагороду в сумі 300 дол., та перехідну чашу св. п. інж. Романа Кузиляка виграв Борис Бачинський (УСО „Тизуб" Філядельфія), маючи 4.5 точки із 5 можливих. Бачинський виграв в поданому порядку: з Лупиняком, Степаненком, Поповичем і Новаківським і ремісував в останній рунді з Москалем. Дальші місця зайняли: друге — д-р Орест Попович (УСВТ „Ч. Січ" Нюарк) — 4 точки (нагорода 200 дол.), третє — Михайло Москаль (СТ „Україна" Торонто) — 3.5 точки (нагорода 100 дол.), 4-5 Віктор Дзера і Богдан Назарко (обидва СТ „Україна" Торонто) — по 3 точки, 6-7 Богдан Степаненко і Сидір Новаківський (УСО „Тризуб" Філядельфія) — по 2.5 точки, 8-10 місця — Андрій Лупиняк, Петро Мочаренко і Богдан Данилюк (усі СТ „Україна" Торонто) — по 2 точки, 11-те Маркіян Комар — 1, 12-те Орест Кицала — 0 (обидва СТ „Україна" Торонто). Офіційним організатором турніру був ланковий шахів СТ „Україна" Андрій Лупиняк, а проводили ним колишній ланковий Богдан Назарко і д-р Остап Винницький. Турнір відкрив представник „України" та КУК д-р О. Винницький, а відтак привітальне слово виголосив голова Делеґатури УСЦАК Канада Ярослав Коваль, який закликав присутніх вшанувати однохвилинною мовчанкою пам'ять наших активних шахістів інж. Льва Блонаровича та інж. Романа Кузиляка, що передчасно відійшли від нас у вічність в останніх кількох роках. В імені голови УСЦАК Мирона Стебельського привіт передав ланковий шахів УСЦАК д-р Орест Попович, який висловив радість, що Торонто, після довшої перерви знову гостить у себе шаховий чемпіонат та надію, що в Торонто відновиться вогнище української шахової діяльности.

Під час турніру господарі гостили шахістів кавою, солодким та холодними напитками, а на закінчення влаштували спільний обід, на якому д-р Винницький вручив переможцеві чашу та інші нагороди. Турнір увіковічнено на багатьох фотознімках. Провід шахової ланки УСЦАК складає щиру подяку СТ „Україна" за організацію турніру та за виявлену гостинність. Все таки годі промовчати розчарування господарів та усіх шахістів-учасників такою малою кількістю змагунів, головно якщо порівняти, що шаховий чемпіонат УСЦАК в Торонто в 1968 році притягнув аж 32-ох змагунів. Вражала відсутність урядуючого першуна УСЦАК С. Стойка, дивно, що не прибув ніхто з близьких Дітройту та Клівленду. Навіть зі самого Торонто і околиці бракувало таких відомих шахістів, як Теодорович, Юсип, Безкачко, Мандюк, Онищук, Пінчак, Гарас, Похмурський, д-р Винницький та інші.

Орест Попович,
ланковий шахів УСЦАК

ФК „КАРПАТИ" — ЛЬВІВ У ДІТРОЙТІ!

Ми є свідками небуденних подій на землях нашої Батьківщини, які розвиваються з надзвичайною швидкістю. І те, що вчора було мрією-сподіванням, сьогодні стає дійсністю.

Пробуджене горбачовською гласністю і перебудовою, відроджується національне почуття на землях цілої України і все більший потяг до духовної спадщини наших предків. Спорт, як інтеґральна вітка нашого національно-культурного життя, не залишається позаду.

Такими вісниками відродження українського спорту на рідних землях є спадкоємці звісної довоєнної СТ „Україна", а тепер ФК „Карпати" — Львів.

В наслідок „практичної горбачовської перебудови", 8-го травня повідомлено УСТ „Черник", що футболісти клюбу „Карпати" — Львів одержали летунські квитки і вже в неділю, 24-го червня ц.р. будуть в Дітройті. Попередні пляни були на 16-го жовтня ц.р.

На скору руку створився ініціятивний комітет, який очолив діючий голова Товариства Хрис Шалай з дружиною Осипою. Крім того до комітету, який прибрав родинний характер, увійшли подружжя М. Шумило, Р. Мазяк, С. Когут та „самітники" Т. Когут і В. Кізима.

Коли глянути на родинний склад комітету, то є ті самі невсипущі та довголітні працівники з нашою спортовою молоддю, а головно підготови дітройтської спортивної екіпи до Другої Української Олімпіяди в Філядельфії. Тому що час короткий, розподілено функції і безпосередньо приступлено до інтенсивної підготови, щоб гідно прийняти дорогих та рідкісних гостей.

Плянується відбути товариські футбольні змагання по полудні. До цього вже вдалося заанґажувати професійну команду з Віндзору, Канада, „Віндзор Віллс" в складі яких виступлять деякі футболісти УСТ „Черник".

Відтак увечорі відбудеться вечеря-зустріч з нашою громадою, а для молоді і тих, що почуваються ще молодими — танці.

Деталі цих історичних зустрічів будуть проголошені безпосередньо після їхнього усталення.

Тому звертаємость з проханням до нашої громади про поміч! У нас бували вже хорові та танцювальні ансамблі та індивідуальні діячі українського національного ренесансу і ми їх всіх прийняли гідно, гостинно та чисельно. І коли тепер загостять наші спортсмени, ми бажали б прийняти та обдарувати їх однаково, щоб уприємнити їм цю коротку, одначе всім незабутню зустріч.

На здобуття фондів, щоб бодай частинно покрити кошти, зв'язані з гостинними відвідинами, ФК „Карпати", в п'ятницю, 15-го червня, о год. 7-ій вечора в приміщеннях початкової школи Непорочного Зачаття на Вестбрук у Воррені відбудеться „Ляс Веґас Найт". Прийдіть чисельно і допоможіть!

В.К.

УСПІХИ І НЕВДАЧІ УСК НЮ ЙОРК

27-28-го травня ц.р. 1-ша дружина УСК-у взяла участь в річному турнірі „Квінс Юнайтед" в Ню Йорку, в якому протягом двох днів перемогла клюб „Джіву Інтер" — 3:0, „Айнтрахт" СК — 3:2 і у фіналі „Квінс" А — 3:2, завдяки чому здобула звання і трофей чемпіона турніру. Протягом двох днів ґолі для нашої дружини здобули: Гупало — 3, Сільва — 2, Сантос — 2, Френк і Артуро.

В неділю, 3-го червня ц.р. наша дружина відбула чергові змагання за чемпіонат III-ої дивізії Космополітальної ліґи з клюбом „Іберія", з яким зазнала поразки вислідом 2:3. До перерви наші футболісти вели 2:0, що його здобули Гупало і Турко. Після відпочинку суперники активізували свої акції, завдяки яким здобули три ґолі і таким чином „вирвали" перемогу. Після цих змагань УСК зійшов на друге місце, але має ще можливість здобути звання чемпіона в останніх ліґових змганнях, що назначені на наступну неділю. Друга дружина УСК-у зазнала поразки вислідом 1:3 з футболістами „Сілвер Лейк".

С.К.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ІВАН ГАНИЧ, член УНС Відд. 47-го ім. Ольги Басараб в Бетлегемі, Па., помер 1-го травня 1990 року на 69-му році життя. Нар. 1920 року в Україні. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Марію, сина Миколу з родиною і доньку Анну з родиною. Похорон відбувся 4-го травня 1990 року на греко-католицькому цвинтарі св. Івана в Нортгемптоні, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Анна Гарас, секр.

ЕВА ПУЛЬЗ, член УНС Відд. 290-го Т-ва Неп. Зач. Пречистої Діви Марії в Балтиморі, Мд., померла 18-го березня 1990 року на 92-му році життя. Нар. 24-го грудня 1898 року в селі Ляшки Королівські коло Львова, Зах. Україна. Членом УНС стала 1929 року. Залишила у смутку три доньки: Анну Мессі, Олександру Лисяк, Ґеновефу Вайсмен; двох синів: Едварда і Бернарда з родинами: 17 внуків і 22-ох правнуків та дальшу родину в Україні. Похорон відбувся 21-го березня 1990 р. на цвинтарі Ґлен Гевен в Ґлен Барні, Мд.

Вічна Їй Пам'ять!

Михайло Хома, секр.

МИРОН ЛІСОВИЧ, член і предсідник 395-го Відд. ім. Митр. Андрея Шептицького в Палатайн, Ілл., помер 9-го травня 1990 року на 62-му році життя. Нар. 1927 р. в Монастириськах, Україна. Членом УНС став 1968 року. Залишив у смутку дружину Стефанію, дочку Руту Яворську з мужем Джеррі і Майру Наливайко з мужем Волтером: троє внуків: Джеррі, Андрія і Тараса. Похорон відбувся 14-го травня 1990 року на цвинатарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна йому Пам'ять!

С. Лісович, секр.

СОФІЯ ҐРОН, член УНС Відд. 206-го „Запорозька Січ" у Вунсакеті, Р. Ай., померла 5-го березня 1990 року на 61-му році життя. Нар. 27-го липня 1928 року у Вунсакеті, Р. Ай. Членом УНС стала 1964 року. Залишила у смутку мужа Гаролда, дочок Патрисю, Шарон, Дебору Гайвезі і Павлю Ламборґіні: три сестри — Джінні Блер, Стеллу Тіпер і Анну Бровелл: трьох братів: Якова, Андрія і Стефана Червінських і двоюрідного брата Йосифа Іржу та двоє внуків. Похорон відбувся 9-го березня 1990 року на цвинтарі св. Михаїла в Блекстон, МА.

Вічна Їй Пам'ять!

Леон Гардінк, секр.

НИКОЛАЙ ЮРЕЧКІВ, член і колишній секретар 49-го Відд. УНС ім. Арх. Михаїла в Торонто, Онт., помер 23-го квітня 1990 року на 96-му році життя. Нар. 1893 року в Україні. Членом УНС став 1916 року. Залишив у смутку доньку Анну та численних приятелів. Похорон відбувся 26-го квітня 1990 року на Мавнт Гоуп Семетері в Торонто, Онт. Канада.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ТЕРЕНС ДОНАЛД ФЛІНК, член УНС Відд. 247-го ім. св. Івана Хрестителя у Вільмінґтоні, Дел., помер 28-го квітня 1990 року на 25-му році життя. Нар. 23-го березня 1965 року в Арлінґтоні, ВА. Членом УНС став 1968 року. Залишив у смутку родину і приятелів. Похорон відбувся на цвинтарі Нешенел Меморіял Парк, Фоллсчирч, ВА.

Вічна Йому Пам'ять!

Любомира Шеремета, секр.

ВОЛОДИМИР КОЛЬЦЬО, член УНС Відд. 437-го Т-ва „Самопоміч" в Рочестері, Н.Й., помер 20-го лютого 1990 року на 91-му році життя. Нар. 1899 року в Судовій Вишні, Україна. Членом УНС став 1957 року. Залишив у смутку дружину Евгенію, сина Нестора, невістку Маґду і дітей Ксеню та Богдана: дочку Лесю, зятя Петра Матійцьо і внучку Ніну: брата і рідню в Україні. Похорон відбувся 24-го лютого 1990 року на цвинтарі Святого Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Малинівський, секр.

ФЛЬОРЕНС Г. ГАЛЬКОВИЧ, член УНС Відд. 304-го в Баффало, Н.Й., померла 25-го березня 1990 року на 68-му році життя. Нар. 12-го березня 1922 року в Ниаґра Фоллс, Н.Й. Членом УНС стала 1946 року. Залишила у смутку Петра Гальковича. Похорон відбувся 28-го березня 1990 року на цвинтарі Святої Тройці в Левістоні, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Марія І. Гнатик, секр.

МИКОЛА ГРИПІЧ, член УНС Відд. 106-го ім. св. Миколая в Чикаґо, Ілл., помер 29-го квітня 1990 року на 76-му році життя. Нар. 1914 року в місті Костопіль, Україна. Членом УНС став 1952 року. Залишив у смутку дружину Анелю, синів Зенона і Петра з дружиною Марією та внуків Анґелину і Павла. Похорон відбувся 2-го травня 1990 року на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа Відділу

МИКОЛА МАЛЬҐІВСЬКИЙ, член УНС Відд. 477-го ім. св. Йосифа в Гадсон, Н.Й., помер 29-го квітня 1990 року на 76-му році життя. Нар. 20-го травня 1913 року в селі Ляцко, Добромиль, Україна. Членом УНС став 1962 року. Залишив у смутку дружину Катерину, дітей: Одарію Тревейл, Михайла і Марію Скібо: внуків Еріка і Стефанію Тревейл і Джейсона Скібо. Похорон відбувся 2-го травня 1990 року на Сідар Парк Семетері в Гадсон, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Богдан Пішак, секр.

ВІЛЛІЯМ КУЧАРСКІ, член УНС Відд. 143-го Т-ва „Любов" в Ґрейт Медовс, Н.Дж., помер 13-го квітня 1990 року на 75-му році життя. Нар. 24-го травня 1914 року в Джерзі Сити, Н.Дж. Членом УНС став 1957 року. Залишив у смутку сина Роберта. Похорон відбувся на Ріквест Семетері в Ґрейт Медовс, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Анна О. Мандзюк, секр.

АНДРІЙ САВДИК, член УНС Відд. 75-го в Дітройті, Миш., помер 10-го лютого 1990 року на 82-му році життя. Нар. 6-го січня 1908 року. Членом УНС став 1959 року. Залишив у смутку дочку Марію.

Вічна Йому Пам'ять!

Павло Павлик, секр.